

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie sygn. akt I Ns 763/15 Sąd Rejonowy w Kutnie z wniosku Gminy S. z udziałem R. D. i H. D. oddalił wniosek o sprostowanie aktu urodzenia R. K..

Sąd I instancji ustalił, że w dniu 18 maja 1945 roku do kancelarii (...) w S. o godzinie jedenastej stawił się A. B., mechanik ze S., który w obecności C. Ż. i Z. S. z W. okazał dziecię płci męskiej oświadczając, iż urodziło się ono dnia 16 grudnia 1943 roku w P. z nieobecnego z powodu działań wojennych R. K., rolnika, mającego lat dwadzieścia siedem. Na chrzcie temu dziecku zostały nadane imiona R. J., a chrztu dokonał ksiądz A. C., proboszcz tej parafii. A. B. był ojcem E. B., która była matką w/w dziecka.

Następnie w dniu 8 marca 1948 roku zostało wydane świadectwo urodzenia i chrztu w którym zaświadczone, że R. B. syn G. B. urodził się w P. dnia 16 grudnia 1943 roku.

W dniu 11 marca 1948 roku E. B. wstąpiła w związek małżeński z K. D. syn J. D..

W dniu 12 marca 1948 roku w Kancelarii Notarialnej w G. przed notariuszem J. G. stawił się S., syn J. D. i oświadczył, iż uznaje za swego syna naturalnego R. J., zrodzonego w nieślubnym jego związku z niezamężną G. B. w dniu 16 grudnia 1943 roku, a którego to dziecka akt urodzenia wpisany został do ksiąg stanu cywilnego parafii S., dekanatu (...) w dniu 18 maja 1945 roku nr 25/45, przy tym akcie urodzenia ojciec dziecka nie został wymieniony. Powyższe oświadczenie zostało złożone stosownie do treści art. 31 wówczas obowiązującego Prawa o aktach stanu cywilnego. Powyższe oświadczenie zostało sporządzone w formie aktu notarialnego za numerem 135/48.

R. D. w akcie urodzenia został wpisany jako R. K.. Jako ojciec został wskazany R. K., a jako matka G. B. z domu B., natomiast osobą zgłaszającą urodzenie był A. B..

Wobec tego, że wniosek o sprostowanie aktu urodzenia został w przedmiotowej sprawie złożony w dniu 28 września 2015 roku Sąd zastosował przepisy art. 36 w zw. z art. 35 ustawy z dnia 28 listopada 2014 roku Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 1741), która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2015 roku. Sprostowanie aktu stanu cywilnego może dotyczyć jedynie danych niezgodnych z danymi dotyczącymi tej samej osoby, jeżeli ów błędny zapis jest skutkiem niedokładności, błędu przy sporządzaniu tego aktu, z istoty słowa sprostowanie wynika bowiem, iż jest to czynność prostująca jakiś błąd, niedokładność. Istotą sprostowania każdej decyzji, orzeczenia, wpisu, czyli i aktu stanu cywilnego jest bowiem przywrócenie mu treści odpowiadającej rzeczywistej woli osoby go sporządzającej, czyli w tym przypadku Proboszcza R.-Katolickiej Parafii w S., a nie woli osób wnioskujących o jego sporządzenie. Tymczasem jak wynika z treści ksiąg parafialnych, którym nie przeczą ani wnioskodawca ani uczestnicy, akt urodzenia został sporządzony zgodnie z oświadczeniem osoby dokonującej zgłoszenia i w pełni odzwierciedla wolę osoby go sporządzającej, takiej też treści został przekazany urzędowi stanu cywilnego w oparciu o przepisy dekretu z dnia 25 września 1945 r. Przepisy wprowadzające prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z dnia 7 listopada 1945 r., nr 48, poz. 273). Przywoływany natomiast przez wnioskodawcę akt notarialny nr 135/48 odnosi się do sytuacji, która została wskazana w treści art. 68 dekretu z dnia 25 września 1945 roku Prawa o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z dnia 7 listopada 1945 r., nr 48, poz. 272) i umożliwił dokonanie wzmianki w akcie urodzenia na podstawie art. 31 wskazanego wyżej dekretu.

Sąd Rejonowy uznał jednak, że uwzględnienie wniosku i sprostowanie aktu urodzenia w trybie art. 36 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego zmierzałoby w istocie do ustalenia pochodzenia uczestnika, co stanowiłoby obejście prawa.

Apelację od powyższego orzeczenia złożył uczestnik R. D., który nie wskazując podstaw prawnych wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i sprostowanie aktów zgodnie z wnioskiem Gminy S.. W uzasadnieniu wskazał, że od ponad 70 lat nosi nazwisko (...), S. D. był jego ojcem, notarialnie uznał za swojego naturalnego syna i to on powinien widnieć w akcie urodzenia jako ojciec.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje.

Apelację należało uznać za bezzasadną.

Podstawę materialnoprawną tej decyzji stanowił przepis art. 36 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 1741; tj. z dnia 21 listopada 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 2064)), który stanowi, że sprostowania aktu stanu cywilnego dokonuje sąd w postępowaniu nieprocesowym, na wniosek osoby zainteresowanej, prokuratora lub kierownika urzędu stanu cywilnego, jeżeli:

- 1) sprostowanie aktu stanu cywilnego jest niemożliwe na podstawie akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego lub innych aktów stanu cywilnego, o ile stwierdzają one zdarzenie wcześniejsze i dotyczą tej samej osoby lub jej wstępnych albo zagranicznych dokumentów stanu cywilnego, o których mowa w art. 35 ust. 2;
- 2) sprostowanie aktu stanu cywilnego przez kierownika urzędu stanu cywilnego nie jest możliwe wyłącznie na podstawie dokumentów wymienionych w pkt 1..

Podstawę sprostowania aktu stanu cywilnego przez kierownika urzędu stanu cywilnego mogą stanowić tylko dokumenty wymienione w art. 35 ust. 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. W sytuacji gdy ustalenie prawidłowej treści aktu stanu cywilnego wymaga dokonania ustaleń faktycznych oraz przeprowadzenia postępowania dowodowego, sprawa powinna zostać rozstrzygnięta w postępowaniu sądowym przed sądem powszechnym (art. 3 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego).

O błędnym lub nieściśłym zredagowaniu aktu stanu cywilnego, uzasadniającym konieczność jego sprostowania, można mówić wówczas, gdy pewien element treści tego aktu, m. in. data urodzenia, wpisany został niezgodnie z prawdą (postanowienie SN z dnia 21 listopada 1997 r. II CKU 59/97).

W rozpoznawanej sprawie jest wiele wątpliwości nie tylko dotyczących osoby ojca uczestnika, ale także nie było wiadome, jaki status był matki uczestnika, a mianowicie, czy była mężatką czy też stanu wolnego.

Z treści bowiem zapisu z księgi parafialnej wynika, że w dniu 18 maja 1945 roku stawił się w kancelarii parafii S. A. B., który oświadczył, że dziecko płci męskiej, któremu nadano imiona R. J. urodziło się z nieobecnego z powodu działań wojennych R. K., rolnika lat 27 i jego małżonki G. z domu (...) letniej. Z załączonego do akt odpisu zupełnego aktu urodzenia uczestnika R. B. wynika, że jego matka nosiła nazwisko K., z domu B., co wskazywałoby, że była mężatką.

Z kolei z aktu notarialnego nr rep 135/48 z dnia 19 marca 1948 roku wynika, że S. D., syn J. uznał za swego syna naturalnego R. B. zrodzonego w nieślubnym związku z niezamężną G. B.. S. D. pouczone o konieczności dokonania wpisu do ksiąg stanu cywilnego parafii i uczynienia wzmianki na marginesie aktu urodzenia dziecka stosownie do art. 31 Prawa o aktach stanu cywilnego z dnia 25 września 1945 roku.

W sprawie poza kserokopiami aktu notarialnego i zapisu z księgi parafialnej nie potwierdzonymi za zgodność z oryginałem przez profesjonalnego pełnomocnika wnioskodawcy nie zaoferowano żadnych dowodów, a w szczególności nie zwrócono się chociażby do parafii w S. o informację, czy dokonano zgłoszenia aktu uznania dziecka. Zgodnie z art. 62 dekretu z 25 września 1945 roku Prawa o aktach stanu cywilnego osoba ojca dziecka pozamałżeńskiego będzie wymieniona jedynie na skutek jego oświadczenia. Według tej regulacji, jeżeli przyjąć, że matka uczestnika była niezamężna w chwili urodzenia dziecka to dane dotyczące osoby ojca powinny być wpisane na marginesie tylko w razie uznania dziecka przez ojca. Ponadto art. 68 tego dekretu stanowił, że w razie zawarcia związku małżeńskiego przez rodziców dziecka pozamałżeńskiego wpisuje się w akcie urodzenia dziecka wzmiankę dodatkową o uprawnieniu. Do zgłoszenia zobowiązani są rodzice przy sporządzeniu aktu małżeńskiego. Jeśli tego nie uczynili, wpisanie wzmianki następuje na wniosek każdego zainteresowanego zgłoszony w urzędzie stanu cywilnego, w którym sporządzony został akt urodzenia dziecka, przy czym fakt uprawnienia winien być wykazany dokumentami publicznymi.

Jeśli zaś matka uczestnika była żoną R. K., co wynika z zapisu w księgach parafialnych i aktu urodzenia uczestnika, to istniało domniemanie ojcostwa męża matki.

Nie bez znaczenia jest fakt, który umknął uwadze Sądu I instancji, a mianowicie oprócz istotnych wątpliwości co do statusu matki uczestnika, to występuje też rozbieżność w imieniu matki uczestnika. W złożonej kserokopii odpisu skróconego aktu małżeństwa wskazano, że związek małżeński zawarł K. D. z E. B., zaś w złożonych dokumentach z parafii i akcie notarialnym widnieje G. B..

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego nie jest możliwe ustalenie danych osobowych jego biologicznego ojca, jak również danych jego matki, jak również, czy urodził się jako dziecko ślubne z domniemanego związku małżeńskiego, czy też jest dzieckiem pozamałżeńskim. Bezsporne ustalenie powyższych kwestii jest konieczne by

A zatem konieczne jest w pierwszej kolejności wyjaśnienie występujących rozbieżności pomiędzy dokumentami w jego rodziców danych osobowych, ponieważ różnice w danych są zasadnicze i nie pozwalają na sprostowanie aktu urodzenia uczestnika.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oddalił apelację.